

napredak kroz financijske instrumente ESI fondova

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo

Financijski instrumenti

Financijski instrumenti sufinancirani kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo su održiv i učinkovit način ulaganja u rast i razvoj ljudi, poduzeća i resursa u sektoru ribarstva i akvakulture kao i podrške Integriranih pomorskih politika. Ovi financijski instrumenti podržavaju širok raspon razvojnih ciljeva na dobrobit velikog broja raznovrsnih korisnika s mogućnošću ponovnog korištenja financijskih sredstava za daljnja ulaganja.

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR), kao jedan od Europskih strukturnih i investicijskih fondova, podupire primjenu reformirane Zajedničke ribarske politike (ZRP) i Integrirane pomorske politike EU.

EFPR za razdoblje 2014.-2020. ima ukupni proračun veći od 6 milijardi eura. Podrška se nudi ribarstvu (uključujući i prikupljanje podataka i nadzor), akvakulturi i preradi, kao i održivom razvoju ribarskih i akvakulturnih područja i Integriranih pomorskih politika.

EFPR potpore mogu se pružati kroz bespovratna sredstva te, sve više, kroz financijske instrumente.

U razdoblju od 2007.-2013., ne računajući nekoliko država članica (uključivo Latviju i Nizozemsku), financijski instrumenti nisu se široko koristili u okviru tadašnjeg Europskog ribarskog fonda (ERF).

Financijski instrumenti

- predviđaju povrat sredstava;
- su revolvirajući, to jest povrat sredstava se koristi uvijek iznova u istom području;
- su prikladni za financijski održive projekte, to jest za one kod kojih se očekuje stvaranje dovoljno prihoda ili ušteda kako bi mogli primljenu potporu vratiti;
- su osmišljeni da privuku zajednička ulaganja iz drugih izvora financiranja uključivo i privatnih ulaganja kako bi povećali iznos dostupnih izvora financiranja u sektorima/područjima gdje postoji problem pristupa financijskim sredstvima;
- mogu imati oblik zajmova, jamstava ili ulaganja u vlasnički kapital;
- mogu pružiti potporu i na strani razvoja ponude, doprinoseći razvoju tržišta;
- mogu biti korišteni kao nadopuna bespovratnim sredstvima; i
- mogu biti upravljani od strane nacionalnih ili regionalnih banaka, međunarodnih organizacija kao što su Europska investicijska banka ili Europski investicijski fond, financijskih posrednika i od strane upravljačkih tijela (samo za zajmove i jamstva).

Prepoznajući prednosti financijskih instrumenata, njihova je primjena za razdoblje 2014.-2020. proširena na **sve tematske ciljeve** te se očekuje daljnje povećanje intenziteta korištenja uslijed unaprijeđenih i prilagodljivijih mogućnosti primjene.

Financijski instrumenti mogu biti sufinancirani kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo kako bi **poduprli investicijske prioritete definirane u operativnim programima EFPR-a** država članica. Financijski instrumenti financirani iz EFPR-a mogu poduprijeti većinu mjera koje pokriva EFPR pod uvjetom da su usmjerni na uočene nedostatke na tržištu, to jest područja aktivnosti gdje banke nisu spremne davati zajmove i/ili gdje privatni sektor nije spreman ulagati.

Financijski instrumenti mogu tako doprinosti postizanju sljedećih ciljeva EFPR-a:

- promicanje konkurentnog, okolišno i ekonomski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture;
- unaprjeđenje provedbe ZRP-a;
- promicanje uravnoteženog i uključivog teritorijalnog razvoja ribarskih i akvakulturnih područja;
- unaprjeđenje razvoja i provedbe Integrirane pomorske politike (IPP) EU na način komplementaran kohezijskim politikama i ZRP-u.

Financijski instrumenti su **dostupni svim vrstama korisnika unutar sektora ribarstva i akvakulture koji ulažu u projekte koji generiraju prihode**. U sektoru prerade, podrška poduzećima koja nisu MSP-ovi može biti pružena samo kroz financijske instrumente. S obzirom na relativno mali obujam EFPR-a, dodatna mogućnost jest istražiti sinergije s drugim financijskim instrumentima koji su već uspostavljeni ili će biti uspostavljeni u razdoblju 2014.-2020. kroz EFRR, ESF i EPFRR.

Širok raspon raspoloživih financijskih instrumenata podržanih kroz EFPR može biti primijenjen:

- **Zajmovi**, koji mogu biti dostupni tamo gdje ne postoji ponuda na komercijalnoj osnovi (primjerice od banaka), ili se mogu nuditi pod povoljnijim uvjetima od komercijalnih (primjerice s nižim kamatnim stopama, dužim razdobljima povrata ili s nižim kolateralom). Primjerice, krediti mogu biti dostupni kao pomoć ribarima i njihovim obiteljima da diverzificiraju svoje izvore prihoda razvijajući aktivnosti kao što su ribolovni turizam ili poduzetništvo vezano uz hranu kao što su restorani, povezani s glavnom ribarskom djelatnošću, start-up potpore za mlade ribare za nabavu prvog ribarskog broda ili investicije na brodovima usmjerene povećanju energetske učinkovitosti ribarskih brodova.
- **Mikrokrediti**, kao mali zajmovi koji se nude pojedincima kojima su financijske usluge ponekad nedostupne, a koji se često nude kroz kratko razdoblje, bez ili s nižim vrijednostima kolaterala, primjerice zajmovi ribarima za kupovinu odabrane ribarske opreme, stvaranje dodane vrijednosti ili unaprjeđenje kakvoće ribarskog ulova, ili projekti u okviru strategija lokalnog razvoja vođenog od strane zajednice.

- **Jamstva**, kod kojih se zajmodavcima nudi osiguranje da će njihov kapital biti vraćen u slučaju da zajmoprimac nije u mogućnosti vraćati zajam. Ovo može olakšati pristup komercijalnim zajmovima za ulaganja koja zajmodavci obično smatraju prerizičnima, kao što su inovacijski projekti u sektoru prerade, ili u akvakulturi, ili u svezi s očuvanjem morskih bioloških resursa.
- **Ulaganja u vlasnički kapital**, gdje se kapital ulaže u zamjenu za potpuno ili djelomično vlasništvo tvrtke. Ulagatelj može preuzeti dio upravljačkog nadzora nad tvrtkom i može sudjelovati u dijeljenju dobiti tvrtke. Ulaganje može biti uloženo u različitim fazama životnog vijeka tvrtke, ali javno poduprijetu ulaganje u vlasnički kapital se najčešće koristi kao kapital za ranu fazu seed ili start-up ulaganja. Povrat ovisi o rastu i profitabilnosti poduzeća i stječe se kad ulagač proda svoje udjele u tvrtki drugom ulagaču ("exit") ili kroz početnu javnu ponudu (IPO). Equity ulaganje je najčešće prikladno za aktivnosti više razine rizika i tvrtke s višim potencijalom rasta kao i za male lokalne organizacije, primjerice one koje eksperimentiraju s inovativnim održivim tehnologijama u sektoru akvakulture ili prerade.

Financijski instrumenti mogu se također nuditi u kombinaciji s bespovratnim sredstvima. Često je nužno unaprijediti spremnost za ulaganja u projekte kao preduvjet privlačenja investicijskih fondova. Savjetodavne i druge potpore mogu biti podržane bespovratnim sredstvima kroz EFPR.

Financijski instrumenti sufinancirani kroz EFPR mogu doprinijeti dugoročnom razvoju i diverzifikaciji sektora te potaknuti ulaganja u sektor kroz potporu aktivnosti u područjima gdje je razina ulaganja često suboptimalna, potičući razvoj komercijalno održivih projekata i time otvarajući nove tržišne mogućnosti. Ovi financijski instrumenti također stvaraju mogućnosti za ulagače i financijske posrednike. Pristup financiranju tipično je skup i otežan za tvrtke u sektoru ribarstva i akvakulture. U mnogim državama članicama ovi se sektori iz perspektive financijskih institucija smatraju visoko rizičnim za plasman zajmova. Međutim, neki projekti mogu postati privlačniji za ulaganja zbog dostupnosti financijskih instrumenata uz potporu javnog sektora i s tim povezanom podjelom rizika.

Za više informacija

EFPR: Uredba (EU) broj 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom pomorskom i ribarskom fondu i opozvane Uredbe Vijeća (EK) Br. 2328/2003, (EZ) Br. 861/2006, (EK) Br. 1198/2006 i (EK) Br. 791/2007 i Uredba (EU) Br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća OJ L149 od 20. svibnja 2014.

O referentnom vodiču za upravljačka tijela o financijskim instrumentima u programima ESI fondova:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thesfunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Za informacije o ex-ante metodologiji evaluacije financijskih instrumenata:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Za 'fi-compass' web stranicu, platformu za savjetodavne usluge o financijskim instrumentima u okviru ESI fondova:

<http://www.fi-compass.eu/>

Za informacije o regulativi Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo i drugih Europskih strukturnih i investicijskih fondova, uključujući Uredbu o provedbi i delegiranju:

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_en.htm

Za informacije o pravilima državne pomoći za ribarstvo i akvakulturu:

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_en.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg